Lietas arhīva Nr. K69-0079-24/21
ECLI:LV:KURT:2024:0104.58400039523.1.S

Kurzemes rajona tiesa

# SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā
Talsos 2024.gada 4.janvarī

Tiesa šādā sastāvā : tiesnesis A.Jēkabsons,
piedaloties prokuroram E.Kristovskim,
aizstāvim E.Goltam, tulcei L.Maķei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 217.panta trešās daļas.

Aprakstošā daļa

[1]/pers. B/ (turpmāk – Apsūdzētais) mantkārīgā nolūkā viltoja uzņēmumam likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus, radot ar to būtisku kaitējumu, šādos apstākļos:

Būdams sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" (reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, juridiskā adrese /adrese A/) /amats/ ar tiesībām pārstāvēt šo kapitālsabiedrību atsevišķi, Apsūdzētais rīkojās mantkārīgā nolūkā un ar mērķi samazināt pievienotās vērtības nodokļa apmēru, kas viņa vadītajam uzņēmumam būtu jāiemaksā valsts budžetā, viltoja uzņēmumam likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus.

Skaidri zinot, ka viņa rīcības rezultātā sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" grāmatvedībā tiks iekļauti un uzskaitīti darījumi, ko viņa vadītais uzņēmums nebūs veicis, apzinoties savu darbību prettiesiskumu, rīkojoties mantkārīgā nolūkā un ar vienotu nodomu, Apsūdzētais, dokumentējot faktiski nenotikušus darījumus ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsA/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā parakstīja un akceptēja:

- 2019.gada 28.jūnija nodokļa rēķinu Nr.AA2806 ar darījuma vērtību 12622.12 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.2650.65 *euro*,
- 2019.gada 31.jūlija nodokļa rēķinu Nr.AA3108 ar darījuma vērtību 3840.79 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.806.56 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušu darījumu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsB/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja 2020.gada 7.septembra nodokļa rēķinu Nr.BA20002A ar darījuma vērtību 2848.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.598.08 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušus darījumus ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsC/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja:

- 2019.gada 3.septembra nodokļa rēķinu Nr.DA2019-0903 ar darījuma vērtību 10050.53 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.2110.61 *euro*,
- 2020.gada 28.februāra nodokļa rēķinu Nr.DA2020-0228-2 ar darījuma vērtību 1798.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.377.58 *euro*,
- 2020.gada 26.augusta nodokļa rēķinu Nr.DA2608-2 ar darījuma vērtību 7740.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.1625.40 *euro*,
- 2020.gada 31.augusta nodokļa rēķinu Nr.DA2020-0831-3 ar darījuma vērtību 1922.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.403.62 *euro*,
- 2020.gada 30.septembra nodokļa rēķinu Nr.DA2020-0930-1 ar darījuma vērtību 1860.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.390.60 *euro*,
- 2020.gada 30.oktobra nodokļa rēķinu Nr.DA2020-1030-1 ar darījuma vērtību 1922.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.403.62 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušus darījumus ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsD/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja:

- 2019.gada 30.decembra nodokļa rēķinu Nr.JR-3012-3 ar darījuma vērtību 1922.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.403.62 *euro*,
- 2020.gada 31.janvāra nodokļa rēķinu Nr.JR-3101-1 ar darījuma vērtību 1922.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.403.62 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušus darījumus ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsE/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja

- 2019.gada 30.septembra nodokļa rēķinu Nr.KM19930-2 ar darījuma vērtību 1860.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.390.60 *euro*,
- 2019.gada 31.oktobra nodokļa rēķinu Nr.KM191031-2 ar darījuma vērtību 1922.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.403.62 *euro*,
- 2019.gada 29.novembra nodokļa rēķinu Nr.KM191129-2 ar darījuma vērtību 1860.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.390.60 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušu darījumu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsF/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja 2019.gada 5.jūnija nodokļa rēķinu Nr.NWB-P19001AB

ar darījuma vērtību 3750.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.787.50 *euro*.

Dokumentējot faktiski nenotikušu darījumu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību "/nosaukumsG/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā Apsūdzētais parakstīja un akceptēja 2019.gada 2.jūlija nodokļa rēķinu Nr.NIK19-0207-2 ar darījuma vērtību 9130.00 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa likmi 21%, t.i.1917.30 *euro.*

Šādi rīkojoties, Apsūdzētais kā uzņēmuma amatpersona viltoja sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" likumos paredzētos grāmatvedības dokumentus, ietverot tajos nepatiesu informāciju par faktiski nenotikušiem darījumiem.

Turpinot iesāktās darbības, Apsūdzētais sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" vārdā iesniedza Valsts ieņēmumu dienestam šādas pievienotās vērtības nodokļa deklarācijas:

- 2019.gada 20.jūlijā un 30.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019.gada jūniju,
- 2019.gada 19.augustā un 2020.gada 27.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019.gada jūliju,
- 2019.gada 21.oktobrī un 2020.gada 27.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019.gada septembri,
- 2019.gada 20.novembrī un 2020.gada 27.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019.gada oktobri,
- 2019.gada 20.decembrī iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019. gada novembri,
- 2020.gada 18.janvārī un 2020.gada 27.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2019.gada decembri,
- 2020.gada 19.februārī un 2021.gada 22.aprīlī iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2020.gada janvāri,
- 2020.gada 20.martā, 2021.gada 22.aprīlī un 2021.gada 7.jūlijā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2020.gada februāri,
- 2020.gada 21.septembrī un 2021.gada 31.martā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2020.gada augustu,
- 2020.gada 20.oktobrī un 2021.gada 31.martā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2020.gada septembri,
- 2020.gada 20.novembrī un 2021.gada 31.martā iesniedzot pievienotās vērtības nodokļa deklarāciju par 2020.gada oktobri,

uzrādot tajās iepriekšminētos faktiski nenotikušos darījumus, kas deva iespēju viņam kā uzņēmuma vadītājam par 14063.58 *euro* samazināt pievienotās vērtības nodokļa iemaksu apmēru, ko sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "/nosaukums/" šajā laika periodā bija jāiemaksā valsts budžetā.

Valsts ir noteikusi pienākumu uzņēmējam kārtot grāmatvedību, uzskaitīt un atspoguļot visus uzņēmuma saimnieciskos darījumus tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Apsūdzētā rīcības rezultātā tika radīts būtisks kaitējums pārvaldības kārtībai, jo tika ievērojami apdraudētas valsts intereses nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu kontroles un iekasēšanas jomā. Valsts ieņēmumu dienests kā finanšu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina nodokļu maksājumu un nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā, šādas Apsūdzētā rīcības rezultātā saņemot nepatiesu informāciju par valsts budžetā iemaksājamo pievienotās vērtības nodokli, nevarēja pilnvērtīgi veikt savas funkcijas nodokļu iekasēšanas un kontroles jomās, kā arī novērst viņa vadītā uzņēmuma nodokļu pārkāpuma izdarīšanu, neiemaksājot valsts budžetā pievienotās vērtības nodokli kopumā 14063.58 *euro*.

Valsts aizsargā tirgus dalībniekus, kuri likumā noteiktā kārtībā nomaksā nodokļus valsts budžetā, tādējādi, uzņēmumam izvairoties no nodokļu nomaksas, tika ievērojami apdraudētas citu tirgus dalībnieku intereses, kuri savlaicīgi un pilnā apmērā nomaksā nodokļus. Tie tika nostādīti nevienlīdzīgā situācijā salīdzinājumā ar tiem, kuri izvairās no nodokļu nomaksas, tā kropļojot tirgu un veicinot negodīgu konkurenci.

Viltojot uzņēmuma likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus un deklarējot neatbilstošu valsts budžetā maksājamā pievienotās vērtības nodokļa apmēru, Apsūdzētais radīja Valsts ieņēmumu dienestam kā kontrolējošai iestādei maldinošu priekšstatu par viņa vadītā uzņēmuma saimniecisko darbību, kā arī izvairījās no pievienotās vērtības nodokļa nomaksas 14063.58 *euro* apmērā, nodarot valstij mantisku zaudējumu par šo summu, kas noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī pārsniedza desmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu.

Ar savām darbībām Apsūdzētais izdarīja Krimināllikuma 217.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

[2]Cietušais – /institūcija/ – pirmstiesas procesā pieteicis kompensāciju par mantisko zaudējumu 14063.58 EUR apmērā. Pieteiktā kompensācija pirmstiesas procesā tika atsaukta, jo Apsūdzētais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu.

[3]Tiesas izmeklēšanā Apsūdzētais savu vainu iepriekš minētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā apsūdzībā norādītajos apstākļos atzina pilnīgi. Tiesa Apsūdzētajam izskaidroja pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas būtību un procesuālās sekas. Apsūdzētais piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā. Arī aizstāvis un prokurors piekrita neizdarīt pierādījumu pārbaudi.

[4]Tiesa atzīst, ka lietā esošie materiāli ir pilnīgi un pietiekoši, lai izlemtu par Apsūdzētā vainu un sodu. Pēc lietas materiālu pārbaudes tiesai nav šaubu par Apsūdzētā vainu, un tiesa atzīst, ka Apsūdzētā darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 217.panta trešās daļas.

[4.1]Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu tiesa nolēma pierādījumu pārbaudi neizdarīt. Līdz ar to saskaņā ar šī likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem pierādījumu analīze un to uzskaitījums nav nepieciešams.

[5] Nosakot apsūdzētajam soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus.

[6]No lietas materiāliem nepārprotami secināms, ka Apsūdzētais pilnībā apzinājies savu kā uzņēmuma atbildīgās amatpersonas pienākumu nodrošināt nodokļu nomaksu un mantkārīgā nolūkā viltoja uzņēmumam likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus, radot ar to būtisku kaitējumu. Līdz ar to noziedzīgais nodarījums izdarīts ar tiešu nodomu. Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu Apsūdzētais ir izdarījis vienu smagu noziegumu.

[7]Vērtējot Apsūdzētā personību, tiesa ņem vērā to, ka viņš agrāk ir sodīts. Pēdējo reizi notiesāts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.oktobra spriedumu krimināllietā Nr.11520083017 pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 1 gadu, saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo un otro daļu brīvības atņemšanas sods noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu. Spriedums stājies spēkā 2019.gada 28.maijā. Tiesa secina, ka Apsūdzētais jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis nosacītas notiesāšanas noteiktajā pārbaudes laikā.

[7.1]Apsūdzētais strādā algotu darbu uzņēmumā SIA "/nosaukumsH/" par noliktavas darbinieku un no darbavietas raksturots pozitīvi, darba pienākumus veic apzinīgi un godīgi. No Biedrības "/nosaukumsI/" raksturojuma izriet, ka Apsūdzētais darbojas labdarības biedrībā, savus pienākumus veic bez atlīdzības(l.48.lpp.3.sēj.). Tiesas sēdē Apsūdzētais nožēloja izdarīto un paskaidroja, ka viņš ir precējies, strādā algotu darbu, ienākumi ir 620.00 EUR mēnesī.

[7.2]Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu Apsūdzētā atbildību mīkstinoši apstākļi ir labprātīga radītā kaitējuma atlīdzināšana cietušajam, savas vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

[7.3]Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu atbildību pastiprinošs apstāklis ir noziedzīgu nodarījumu recidīvs.

Apsūdzētais, būdams uzņēmuma valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt šo kapitālsabiedrību atsevišķi, apzināti viltoja uzņēmumam likumos noteiktos grāmatvedības dokumentus.

[8]Vērtējot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un motīvus, tiesa atzīst, ka Apsūdzētajam piemērojams tikai Krimināllikuma 217.panta

trešās daļas sankcijā paredzētais brīvības atņemšanas sods.

Būdams uzņēmuma vadītājs, Apsūdzētais, veicot legālu saimniecisko darbību, rīkojās prettiesiski – divu gadu ilgā periodā apzināti viltoja grāmatvedības dokumentus ar mērķi samazināt pievienotās vērtības nodokļa apmēru, kas viņa vadītajam uzņēmumam būtu jāsamaksā valsts budžetā.

Šāda rīcība rada vispārēju kaitējumu tautsaimniecībai, jo netaisnīgi pasliktina to uzņēmumu stāvokli, kuri pilnībā maksā nodokļus. Tādēļ sodam ir jābūt tādam, kas nepārprotami pārliecina vainīgo par šādas rīcības nepieļaujamību. Tiesas ieskatā minētajā sankcijā paredzētie alternatīvie sodi to nevar nodrošināt, turklāt šo noziedzīgo nodarījumu Apsūdzētais izdarīja nosacītas notiesāšanas tiesas noteiktajā pārbaudes laikā. Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, viņam piespriestais sods ir izpildāms.

Nosakot soda mēru un galīgo sodu, tiesa ņem vērā Apsūdzētā personību, divus atbildību mīkstinošos apstākļus un vienu atbildību pastiprinošu apstākli, kā arī to, ka viņš ir sekmējis krimināltiesisko attiecību noregulējumu – izmantojot Kriminālprocesa likuma 21.panta otrās daļas 1.punktā noteiktās tiesības uz sadarbību, ir izvēlējies vienkāršāku procesa veidu – piekritis lietu iztiesāt bez pierādījumu pārbaudes.

[9]Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu pēc vairākiem spriedumiem, sodam daļēji pieskaitāms neizciestais brīvības atņemšanas sods, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.oktobra spriedumu krimināllietā Nr.11520083017.

Soda izciešana skaitāma no Apsūdzētā aizturēšanas brīža.

[10]Lietiskie pierādījumi: rēķinu Nr.KM190930-2 uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas - nodošanas aktu Nr. KM001A uz vienas lapas, rēķinu Nr.KM191031-2 uz vienas lapas, trīs eksemplārus, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM002A uz vienas lapas, rēķinu Nr.KM191129-2 uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM003A uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM001A uz vienas lapas, divus eksemplārus, līgumu Nr.KM19-0801 uz trīs lapām, pavadzīmi Nr.DA2019/0903 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.DA2608-2 uz vienas lapas, pavadzīmi bez numura no 03.09.2019. uz vienas lapas, apakšuzņēmuma līgumu Nr.DL/AV-2020 uz trīs lapām, pavadzīmi Nr.NIK19-0207/2 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.NIK19-0207/2 uz vienas lapas, preču pavadzīmi - rēķinu Nr.NWB-P19001AB uz vienas lapas, preču pavadzīmi-rēķinu Nr.NWB-P19001AB uz vienas lapas, trīs eksemplārus, rēķinu Nr.AA 2806 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.BA200002A uz vienas lapas, pēc sprieduma stāšanās spēkā glabājami kopā ar krimināllietu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240., 350.-354., 511., 512., 527.-530.pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. B/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 217.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4(četriem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmo daļu pēc vairākiem spriedumiem, sodam daļēji pieskaitīt neizciesto brīvības atņemšanas sodu, kas noteikts ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2018.gada 22.oktobra spriedumu krimināllietā Nr.11520083017, galīgo sodu /pers. B/ nosakot brīvības atņemšanu uz 1(vienu) gadu un 2(diviem) mēnešiem.

Soda izciešanu skaitīt no /pers. B/ aizturēšanas brīža.

Izbeigt tiesvedību Valsts ieņēmumu dienesta prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu 14063.58 EUR samaksu.

Lietiskos pierādījumus : rēķinu Nr.KM190930-2 uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas - nodošanas aktu Nr. KM001A uz vienas lapas, rēķinu Nr.KM191031-2 uz vienas lapas, trīs eksemplārus, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM002A uz vienas lapas, rēķinu Nr.KM191129-2 uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM003A uz vienas lapas, izpildīto darbu pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.KM001A uz vienas lapas, divus eksemplārus, līgumu Nr.KM19-0801 uz trīs lapām, pavadzīmi Nr.DA2019/0903 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.DA2608-2 uz vienas lapas, pavadzīmi bez numura no 03.09.2019. uz vienas lapas, apakšuzņēmuma līgumu Nr.DL/AV-2020 uz trīs lapām, pavadzīmi Nr.NIK19-0207/2 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.NIK19-0207/2 uz vienas lapas, preču pavadzīmi - rēķinu Nr.NWB-P19001AB uz vienas lapas, preču pavadzīmi-rēķinu Nr.NWB-P19001AB uz vienas lapas, trīs eksemplārus, rēķinu Nr.AA 2806 uz vienas lapas, pavadzīmi Nr.BA200002A uz vienas lapas, pēc sprieduma stāšanās spēkā glabāt kopā ar krimināllietu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas – 2024.gada 29.janvāra, sūdzību vai protestu iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnesis A.Jēkabsons